

บทที่ 2

ความอดอยากหิวโหยกับพันธะทางศีลธรรม

เมื่อโลกก้าวพ้ันมาถึงทศวรรษที่ 1990 นี้ มีความจริงอย่างหนึ่งที่โลกไม่สามารถปฏิเสธได้คือ ประชากรของโลกส่วนหนึ่งซึ่งมีจำนวนมากมาโดยส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในประเทศยากจนหรือที่นิยมเรียกกันว่าประเทศด้อยพัฒนาหรือ ประเทศโลกที่สาม กำลังเผชิญหน้าอย่างสิ้นหวังกับความอดอยาก ความยากจน การทุโรชนาการ และทุพภิกขภัย ประจักษ์พยานที่ยืนยันถึงความเป็นจริงนี้คือ การที่ทุพภิกขภัยและการขาดแคลนอาหารเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในประเทศต่างๆ เหล่านี้ เช่น การเกิดทุพภิกขภัยครั้งใหญ่ในประเทศบังคลาเทศระหว่างปี ค.ศ.1970-1975 ในประเทศแอฟริกา ค.ศ.1976 และประเทศเอธิโอเปียเมื่อปี ค.ศ.1972-1974 และ 1985-1989¹ จนกระทั่งแม้ในปัจจุบัน ประเทศต่าง ๆ ในแถบทวีปแอฟริกายังคงประสบภาวะแห้งแล้ง และการขาดแคลนอาหารเรื้อรังติดต่อกันมาเป็นเวลายาวนานอย่างต่อเนื่อง² ซึ่งประจักษ์พยานเหล่านี้ยังคงมีและปรากฏให้เห็นอยู่ในเกือบทุกส่วนของโลก และนับวันจะยิ่งทวีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ

---

¹ John W.Mellor and Sarah Gavan, "Famine : Causes, Prevention and Relief", *Science*. 235 (January, 1987) : 539, Jean Mayer, "Management of Famine Relief", *Science* 517 (May 1975) : 517. James p. Carter (ed.) *Famine in Africa*. (Oxford : progamon press,1980)

² Otto Friedrich, "Famine : Hunger stalks Ethiopia once again-and aid groups fear the worst", *Time*. (21 December 1987) : 21.

โลกที่หิวโหย : ความเป็นจริงที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน

ในสมัยที่ผ่านมาแม้สามารถกล่าวได้ว่าประวัติศาสตร์แห่งการดำรงอยู่ของเผ่าพันธุ์มนุษย์ก็เชื่อว่า จะปลอดภัยจากความอดอยากหิวโหยและทุกข์ทรมานโดยสิ้นเชิง เช่นเดียวกับสมัยปัจจุบันนี้ไม่ก็ตาม แต่ความจริงคือในสมัยก่อนการเกิด ความอดอยากมักถือกันว่าเป็นปรากฏการณ์ปกติที่เกิดขึ้นในบางฤดูกาล ที่การเก็บเกี่ยวพืชพันธุ์ธัญญาหารไม่ได้ผลเนื่องจากประสบภาวะแห้งแล้งหรือบางช่วงเวลาที่เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติอันไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้เท่านั้น และคนที่ประสบความอดอยากก็เป็นเพียงคนกลุ่มน้อยที่ถูกเรียกว่าคนยากจนที่มีจำนวนไม่มากนัก แต่ในปัจจุบันปรากฏการณ์ลักษณะนี้ไม่อาจถือได้ว่าเป็นปรากฏการณ์อันเป็นปกติของวิถีชีวิตคนยากจนได้เหมือนเดิมอีก เพราะจำนวนผู้อดอยากหิวโหยได้เพิ่มจำนวนขึ้นมากมายหลายเท่าเมื่อเปรียบเทียบกับยุคสมัยที่ผ่านมา จนมีบางคนถามว่า "เกิดอะไรขึ้นกับโลกของเราทุกวันนี้ที่ประชากรของโลกมากกว่า 1 ใน 3 หรือเกือบครึ่งหนึ่งของมนุษยชาติ ทั้งหมดต้องเข้านอนโดยที่ห้องยังว่างเปล่าและต้องทุกข์ทรมานจากความหิวโหยในทุก ๆ คืน"¹ หรือที่บางคนบอกว่า "นับแต่เริ่มต้นทศวรรษที่ 1970 เป็นต้นมาประชากรที่ยากจนของโลกจำนวนนับล้าน ๆ คนถูกบีบคั้นและทรมานโดยทุกข์ทรมานและความหิวโหย"² จนอาจกล่าวได้ว่าผู้คนจำนวนเกือบ 2 ใน 3 ทางประชากรโลกถูกกักขังให้อยู่ในวัฏจักรของความหิวโหย

---

¹ Mashall Sahlins quoted in Onora O'Neill, Faces of Hunger : An Essay on Poverty, Justice and Development. (London : Allen & Unwin Ltd., 1986) p.1

² Amartya Sen, Poverty and Famines : An Essay on Entitlement and Deprivation. (London : Clarendon Press, 1981) pp.

ความเจ็บป่วย และความตายอย่างไม่มีวันหลุดพ้นได้¹ ซึ่งคำกล่าวของคนเหล่านี้ก็ได้รับการยืนยันว่ามีส่วนถูกต้อง เมื่อองค์การอาหารและการเกษตรแห่ง สหประชาชาติได้ระบุว่าประชากรของโลกจำนวนเกือบ 460 ล้านคนกำลังอดอยากหิวโหย² และอาจมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นเกือบ 800-1000 ล้านคน ในทศวรรษต่อไปดังนั้นหากความจริงของโลกเป็นดัง เช่นที่ผู้คนเหล่านี้ยืนยัน เราก็อาจกล่าวได้ว่า ยุคสมัยแห่งปัจจุบัน ซึ่งมีคนอดอยากหิวโหยจำนวนนับล้าน ๆ คน เป็นยุคสมัยแห่งความอดอยากหิวโหย ที่ไม่เคยมีปรากฏมาก่อนอย่างแท้จริง

ความอดอยากหิวโหยที่อยู่ห่างไกล : อะไรคือปัญหา - ปัญหาของใคร

แต่เดิมนั้นขณะที่ประเทศต่าง ๆ ยังมีลักษณะ เป็นสังคมเล็ก ๆ ที่แยกอยู่กันต่างหากไม่ค่อยได้มีการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน ปัญหาความอดอยากจะมีขอบเขตของปัญหามัขยายกว้างขวางมากนัก เพราะเรารู้ว่าผลกระทบของความอดอยากมีขนาดไหน และใครบ้างที่ควรจะได้รับพิศชอบ ซึ่งโดยความเป็นจริงแล้วปัญหานี้จะ เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบของบุคคลในสังคม หรือในประเทศนั้นโดยเฉพาะ ที่แต่ละประเทศจะรู้ได้โดยง่ายว่าใครจะเป็นผู้รับผิดชอบ แต่ในสภาพปัจจุบันที่ความเจริญทางด้าน การติดต่อสื่อสาร และการคมนาคมได้พัฒนาขึ้นมาอย่างรวดเร็ว สังคม และประเทศต่าง ๆ มีความสัมพันธ์ และเกี่ยวข้องกันมากขึ้น ทำให้ขอบเขตของปัญหาความอดอยากขยายกว้างออกไป และเพิ่มความซับซ้อนมากขึ้น จนกลายเป็นปัญหาในระดับสังคมต่อสังคม หรือประเทศต่อประเทศ

ความอดอยากที่เกิดขึ้นในประเทศยากจนที่อยู่ห่างไกล อาจทำให้ประเทศร่ำรวยเห็นว่าปัญหาความอดอยากหิวโหยนี้ ไม่ใช่ปัญหาที่ร้ายแรงแต่อย่างใด ซึ่งการมองปัญหาจากระยะห่างของประเทศที่ไกลออกไป เป็นสาเหตุทำให้

¹ UN. quoted in F.E. Trainer, Abandon Affluence. (London : Zed book Ltd, 1985) pp.117

² Ibid.

เกิดความเข้าใจในเรื่องความอดอยากหิวโหยที่แท้จริงแตกต่างกันออกไป ทำให้ไม่สามารถเข้าใจได้อย่างถ่องแท้ว่าปัญหาความอดอยากหิวโหย ที่แท้จริงคือปัญหาอะไร และปัญหานี้เป็นปัญหาของใคร ? ดังนั้น ปัญหาความอดอยากหิวโหยที่เกิดขึ้นในประเทศที่อยู่ห่างไกล จึงจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาถึงสาเหตุและลักษณะของปัญหาอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อพูดถึงปัญหาความอดอยากหิวโหยในแง่ที่เป็นปัญหาศีลธรรม

โดยทั่วไปแล้ว เมื่อพูดถึงปัญหาความอดอยากหิวโหย สิ่งที่คุณคิดว่าอะไรเป็นปัญหา ได้แก่ การขาดแคลน (Destitution, การทุโภชนาการ (Malnutritions) ความอดอยาก (Starvation) และ ทุพภิกขภัย (Famine) ซึ่งเรื่องเหล่านี้เป็นส่วนสำคัญของการพิจารณาปัญหาความอดอยากหิวโหยทั้งหมดที่เกิดขึ้นในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ดังนั้นเมื่อพิจารณาปัญหานี้ทางด้านศีลธรรม เราจำเป็นต้องเริ่มพิจารณาสถานการณ์ที่ถูกมองว่าเป็นปัญหา และจำเป็นต้องได้รับการแก้ไข หรือบรรเทา ด้วยเหตุผลเช่นนี้เอง เมื่อมีเหตุการณ์หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เรารู้สึกว่าเหตุการณ์นั้นหรือสิ่งนั้นเป็นปัญหาและจำเป็นต้องได้รับการแก้ไข เราจึงสามารถที่จะถามได้ว่า เราควรจะทำอย่างไรเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ดังนั้นเมื่อพิจารณาปัญหาความอดอยากหิวโหยของโลก เราจึงจำเป็นต้องรู้ก่อนว่า ปัญหาความอดอยากหิวโหยของโลก เป็นปัญหาอะไร และเป็นปัญหาของใคร?

เราสามารถมองสาเหตุของปัญหาความอดอยากหิวโหยที่เกิดขึ้นใน
โลกปัจจุบันได้ 2 ลักษณะ ๆ คือ

1. สาเหตุทางธรรมชาติ ที่มองว่าปัญหาความอดอยากหิวโหยที่เกิดขึ้นในแต่ละประเทศนั้น มีสาเหตุมาจากภัยพิบัติต่าง ๆ ทางธรรมชาติ เช่น ความแห้งแล้ง แผ่นดินไหว น้ำท่วม และอื่น ๆ

2. สาเหตุทางโครงสร้างสังคม ที่มองว่าปัญหาความอดอยากหิวโหยที่เกิดขึ้นนั้น มีสาเหตุมาจากโครงสร้างทางสังคมในด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม ซึ่งสามารถได้เกิดขึ้นทั้งจากโครงสร้างภายในสังคม หรือประเทศหนึ่ง ๆ และจากโครงสร้างทางสังคมระหว่างประเทศ

ทฤษฎีภัยพิบัติในฐานะ เป็นปัญหาทางธรรมชาติ

การมองว่าทฤษฎีภัยพิบัติ และความมอดอยากหิวโหยในฐานะที่เป็นภัยพิบัติทางธรรมชาติ เป็นการมองดูจากข้อเท็จจริงที่ว่า การเกิดความมอดอยากหิวโหย และทฤษฎีภัยพิบัติ เป็นภัยพิบัติที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ ซึ่งมีผลกระทบต่อมนุษย์โดยตรง ความมอดอยากหิวโหย และทฤษฎีภัยพิบัติเหล่านี้ อาจจะเป็นผลสืบเนื่องจากการเก็บเกี่ยวพืชพันธุ์ธัญญาหารไม่ได้ผล การเกิดน้ำท่วม การเกิดอุทกภัย การเกิดความแห้งแล้ง การเกิดโรคระบาด การซึ่งมองว่า สาเหตุของการเกิดความมอดอยากหิวโหยในลักษณะนี้ โดยทั่วไปจะเห็นว่าปัญหานี้เป็นปัญหาเฉพาะของสังคมใดสังคมหนึ่งเท่านั้น ปัญหานี้ไม่ได้เกี่ยวข้องกับประเทศอื่นหรือสังคมอื่น เป็นผู้รับผิดชอบเพื่อแก้ไขปัญหานี้ด้วยตนเอง

การมองความมอดอยากหิวโหยในลักษณะ เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เช่นนี้หลายคนจะมองว่าขอบเขตของปัญหาจะอยู่นอกเหนือความสามารถของมนุษย์ที่จะแก้ไขปัญหานี้ได้ และประเทศที่เกิดปัญหามไม่สามารถที่จะอ้างความรับผิดชอบต่อประเทศอื่น ๆ ในสิ่งที่เกิดขึ้นได้ การมองปัญหาการเกิดความมอดอยากและทฤษฎีภัยพิบัติในลักษณะนี้ โดยส่วนมากจะเกิดขึ้นจากการมองของคนที่ไม่ได้อยู่ในสังคมหรือประเทศที่ห่างไกล ด้วยเหตุนี้ เมื่อการมองปัญหาความมอดอยากหิวโหยเป็นเรื่องของธรรมชาติ ที่อยู่นอกเหนืออำนาจการควบคุมของมนุษย์ ดังนั้น มนุษย์จึงไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบต่อสิ่งที่เกิดขึ้นตลอดเวลา การมองปัญหาแบบนี้ โดยส่วนใหญ่จะเป็นพวกมัลลัสสาห์ (Neo-Malthus) ที่เชื่อว่า ทฤษฎีภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคตเป็นเรื่องของธรรมชาติที่มีสาเหตุจากการเพิ่มของจำนวนประชากรมากกว่าทรัพยากรธรรมชาติ พวกนี้จะมองว่าเมื่อปัญหาความมอดอยากเป็นเรื่องธรรมชาติ ดังนั้นจึงไม่ได้เป็นความรับผิดชอบของมนุษย์ แต่อย่าง แต่การมองปัญหาในลักษณะนี้แม้จะเห็นว่าปัญหานี้เกิดขึ้นจากสาเหตุทางธรรมชาติแต่ผลเสียที่เกิดขึ้นนั้น เราสามารถที่จะบรรเทา หรือควบคุมได้โดยการกระทำของมนุษย์ แม้ว่ามนุษย์จะไม่มีความสามารถที่จะควบคุมการเกิดขึ้นของภัยพิบัติได้ แต่มนุษย์ก็สามารถที่จะลดทอน หรือบรรเทาความเสียหายที่จะเกิดขึ้นได้ ดังนั้น เราจึงสามารถที่จะแกมปัญหาทางศีลธรรมได้กับทฤษฎีภัยพิบัติที่เกิดขึ้น จากสาเหตุ

ธรรมชาติ ได้การพิจารณาปัญหาในลักษณะนี้ จึงไม่ได้เป็นการพิจารณาถึงความขาดแคลน หรือภัยพิบัติที่เกิดขึ้น หากแต่เป็นการพิจารณาถึงความสามารถที่จะบรรเทา ผ่อนปรน หรือจัดการกับปัญหาทุกภิกขภัยที่เกิดขึ้น ดังนั้น การมองปัญหาในลักษณะเช่นนี้ จึงผลทำให้รูปแบบของการมองปัญหาถูกมองว่าทุกภิกขภัยเปลี่ยนไปทุกภิกขภัยในปัจจุบัน จึงเป็นปัญหาที่ขยายกว้างออกไป สำหรับปัจเจกชน องค์กร หรือสถาบันต่าง ๆ ซึ่งสามารถที่จะตอบสนอง หรือมีผลกระทบจากความหายนะนี้

ทุกภิกขภัยในฐานะที่เป็นปัญหาโครงสร้างทางสังคม

โดยความจริงแล้วปัญหาความอดอยากไม่ได้มีสาเหตุมาจากธรรมชาติเท่านั้น แต่มีสาเหตุมาจากปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมด้วยการมองปัญหาทุกภิกขภัยว่ามีสาเหตุจากธรรมชาตินั้นเป็นการมองปัญหาในอดีต ในปัจจุบัน การมองปัญหาความอดอยากหิวโหยสามารถมองได้หลายสาเหตุ สาเหตุหนึ่งคือ ปัญหาโครงสร้างทางสังคม ซึ่งถ้าหากมองปัญหาความอดอยาก และทุกภิกขภัยในฐานะที่เป็นปัญหาโครงสร้างทางสังคมเช่นนี้ หลายคนได้เถียงว่าหากปัญหานี้เป็นปัญหาโครงสร้างทางสังคม ก็อยู่นอกขอบเขตทางศีลธรรม ไม่สามารถจะใช้เหตุผลทางศีลธรรมพิจารณาได้ เพราะการแก้ปัญหาลักษณะนี้จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมทั้งหมด ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของปัจเจกชนแต่ละคน ด้วยเหตุนี้ การพิจารณาปัญหาทางศีลธรรม ซึ่งเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของปัจเจกบุคคลจึงไม่เกี่ยวข้องกันกับปัญหาความอดอยากหิวโหย เพราะการพิจารณาปัญหาทางศีลธรรมเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของปัจเจกบุคคลแต่ปัญหาทางโครงสร้างจะ เกี่ยวข้องกับการโต้แย้งในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคม หรือเศรษฐกิจ ซึ่งอยู่นอกเหนือหรือเกินกว่าปัจเจกบุคคลจะทำอะไรได้ ดังนั้น การแก้ไข และการบรรเทาการแก้ไขปัญหาก็เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องพิจารณาในเรื่องโครงสร้างทางเศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งมีผู้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหานี้แตกต่างกันออกไป เช่น บางคนเสนอให้แก้ไขปัญหาโดยการสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจแก่ประเทศที่ยากจน บางคนเน้นเรื่องการแบ่งปันให้เท่าเทียมกัน บางคนเน้นเรื่องความเหมาะสมของความมั่นคงทาง เศรษฐกิจระดับกลาง หรือบางคน

เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาทางโครงสร้างทางการเมืองอย่างถอนรากถอนโคนหรือลดการพึ่งพาจากประเทศร่ำรวย ซึ่งแนวทางการแก้ปัญหาเหล่านี้ อาจจะเห็นว่าการพิจารณาแก้ไขปัญหาคือความอึดอยากหิวโหยเหล่านี้ไม่ได้เกี่ยวข้องกับปัญหาทางศีลธรรมแต่อย่างใด แต่โดยความเป็นจริงแล้ว การพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับทางระบบเศรษฐกิจ และโครงสร้างทางสังคมต่าง ๆ นั้น จะต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลและองค์กรต่าง ๆ มากมาย ซึ่งถ้าหากบุคคลที่อยู่ในองค์กรเหล่านั้นเป็นผู้กำหนดนโยบาย การพิจารณาปัญหาศีลธรรมก็เกี่ยวข้องกับปัญหาการพัฒนาเศรษฐกิจ และโครงสร้างทางสังคมด้วย การพิจารณาปัญหาทางศีลธรรมเกี่ยวกับทุกภิกขภัย และความอึดอยาก จึงไม่เพียงแต่เกี่ยวข้องกับปัจเจกบุคคลเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับองค์กร หรือสถาบันซึ่งพิจารณาปัญหานี้ในกิจการสาธารณะ (Public-Affair) ด้วย ดังนั้นการพิจารณาปัญหาทุกภิกขภัย และความอึดอยากหิวโหยในเรื่องโครงสร้างทางสังคม จึงไม่ได้อยู่นอกเหนือขอบเขตการพิจารณาทางศีลธรรม

พันธะทางศีลธรรม

ปัญหาอย่างหนึ่งที่น่าจะมีคนถามคือ ทำไมเราจะต้องถือว่าปัญหาความอึดอยากหิวโหยเป็นปัญหาทางศีลธรรม เพราะแนวทางการแก้ไขปัญหานี้ ดูเหมือนจะเป็นปัญหาทางด้านเทคนิคมากกว่าที่จะเป็นปัญหาทางศีลธรรม แต่โดยแท้จริงแล้ว แม้ปัญหาความอึดอยากหิวโหยส่วนหนึ่งจะเป็นปัญหาทางด้านเทคนิค แต่เราก็สามารถกล่าวได้ว่าปัญหาความอึดอยากหิวโหยซึ่งเป็นปัญหาที่มีขอบเขตกว้างขวางและเป็นเรื่องของสถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อบุคคลหลายคน หรือกล่าวให้แน่ชัดลงไปคือ ปัญหานี้เป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อทุก ๆ คนในโลก ดังนั้น เมื่อปัญหานี้เป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อคนจำนวนมาก เราก็อาจถือได้ว่าปัญหานี้เป็นปัญหาทางศีลธรรม โดยทั้งนี้เหตุผลอย่างหนึ่งเมื่อเรามองปัญหานี้เป็นปัญหาทางศีลธรรม เราจำเป็นต้องพิจารณาปัญหานี้บนพื้นฐาน หรือเกณฑ์ตัดสินทางศีลธรรม ซึ่งแตกต่างจากการมองปัญหานี้เป็นปัญหาทางเทคนิคที่เป็นลักษณะของการพิจารณาแก้ไขปัญหานี้หลักของผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่บุคคลนั้น หรือประเทศนั้นเท่านั้น

เมื่อเรามองปัญหาความอดอยากหิวโหยเป็นปัญหาทางศีลธรรม คำถามที่ตามมาเมื่อเรามองปัญหาลักษณะนี้คือ ปัญหาทางศีลธรรมนี้เป็นปัญหาทางศีลธรรมประเภทใด การช่วยเหลือเป็นเรื่องของพันธะ (Obligation) หรือความเมตตา (Charity) การพิจารณาปัญหาทางศีลธรรมว่าเป็นปัญหาเกี่ยวกับพันธะหรือความเมตตานั้นจะเกี่ยวข้องกับ การมองถึงสาเหตุการเกิดทุกข์ภัย โดยฝ่ายที่เห็นว่าถ้าหากความอดอยาก และทุกข์ภัยมีสาเหตุมาจากธรรมชาติ ฝ่ายนี้จะมองว่าปัญหานี้เป็นเรื่องของความเมตตา เพราะฝ่ายนี้จะถือว่าประเทศร่ำรวยไม่ได้เป็นสาเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศยากจน ประเทศร่ำรวยจึงไม่ต้องรับผิดชอบทางศีลธรรม การช่วยเหลือจะเป็นเพียงการแสดงความเมตตาของประเทศร่ำรวยที่มีต่อประเทศยากจน การไม่ช่วยเหลือจึงไม่ถือว่าเป็นการผิดศีลธรรม

แต่ฝ่ายที่มองเห็นว่าปัญหาความอดอยากหิวโหย และทุกข์ภัย เป็นปัญหาโครงสร้างทางสังคม ซึ่งประเทศร่ำรวยมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ ฝ่ายนี้ จะมองว่าประเทศร่ำรวยมีพันธะทางศีลธรรม ไม่ใช่ความเมตตา ซึ่งประเทศร่ำรวยมีหน้าที่ที่จะต้องให้ความช่วยเหลือ

แต่ไม่ว่าปัญหาความอดอยากจะถูกมองเป็นปัญหาทางธรรมชาติ หรือปัญหาโครงสร้างทางสังคม เราสามารถที่จะกล่าวได้ว่า ปัญหานี้เป็นปัญหาเกี่ยวกับพันธะ หรือหน้าที่ทางศีลธรรม เพราะเมื่อพิจารณาความเป็นจริงที่ว่าประเทศร่ำรวยสามารถที่จะช่วยเหลือประเทศยากจนได้โดยไม่เป็นการยากลำบาก ปัญหานี้จึงควรเป็นปัญหาพันธะทางศีลธรรมมากกว่าที่จะเป็นเรื่องความเมตตา ทั้งนี้หากเราพิจารณาถึงความจริงที่ว่าในสังคมใดสังคมหนึ่ง ต่างก็มีสิ่งที่เราเรียกว่า หลักศีลธรรมพื้นฐานของสังคม ซึ่งได้แก่ การห้ามฆ่าผู้อื่น การมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อื่น และอื่น ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นกฎศีลธรรมที่คนในสังคมยอมรับโดยทั่วกันว่าเป็นหลักศีลธรรมที่จำเป็นที่ทุกสังคมต่างสั่งสอนให้ทุกคนยอมรับเพื่อใช้ชีวิตในทางสังคมอย่างจริงจัง เช่น เพื่อให้สังคมดำรงอยู่ได้อย่างสงบเรียบร้อย ด้วยเหตุนี้เราสามารถกล่าวได้ว่าเรามีพันธะหน้าที่ทางศีลธรรมในปัญหานี้ เพราะหลักศีลธรรมพื้นฐานเป็นสิ่งที่มียู่ในแต่ละสังคม รวมทั้งระหว่างสังคมด้วย ดังนั้นการช่วยเหลือคนอดอยากจึงอาจมีอยู่ในหลักกำหนดทางศีลธรรมที่สามารถที่จะใช้บังคับหรือตัดสิน

ว่ามีความผิดหรือควรยกย่อง ได้ในการให้ความช่วยเหลือหรือไม่ให้ความช่วยเหลือ
 านกรณีช่วยหรือไม่ช่วยคนออกยาก

ประเทศมีพันธะทางศีลธรรมได้หรือไม่

เนื่องจากประเทศมีฐานะเป็นนิติบุคคล จึงมีคำถามว่าประเทศสามารถ
 ที่มีพันธะทางศีลธรรมได้หรือไม่ หากเราลดทอนลงไปแล้ว ประเทศก็คือบุคคล
 ต่าง ๆ ที่มาอยู่ร่วมกัน เพราะฉะนั้นจากการที่บุคคลทุกคนมีพันธะ ประเทศที่เป็น
 ตัวแทนของบุคคลจะต้องมีพันธะด้วย การหวังที่จะให้ปัจเจกบุคคลแต่ละคนช่วยเหลือ
 ประเทศที่ยากจนนั้นยังไม่เพียงพอ เพราะปัญหาความอดยากในปัจจุบันเป็นปัญหา
 ที่ใหญ่และขอบเขตกว้างขวางมาก ดังนั้นการอ้างถึงพันธะระหว่างประเทศที่มีความ
 สามารถช่วยเหลือได้มาก จึงต้องเกี่ยวข้องด้วย

การมองปัญหาว่าประเทศมีพันธะทางศีลธรรมหรือไม่ ยังเกี่ยวข้องกับ
 การมองว่าปัญหาความอดยากหิวโหยนั้นมีสาเหตุมาจากอะไรอีกด้วย กล่าวคือ
 ถ้าหากปัญหาความอดยากหิวโหยเป็นปัญหาที่มีสาเหตุธรรมชาติ พันธะทางศีลธรรม
 ที่เกิดขึ้นจะเป็นเรื่องของความเมตตา ซึ่งเป็นเรื่องของปัจเจกบุคคลมากกว่าที่จะ
 เกี่ยวข้องกับเรื่องของประเทศ

แต่ถ้าหากมองว่าปัญหาความอดยากหิวโหยเป็นปัญหาโครงสร้างทาง
 สังคม โดยเฉพาะในระดับประเทศ ความยากจนในประเทศหนึ่งอาจเกิดจาก
 อิทธิพลทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของประเทศที่ร่ำรวย ซึ่ง
 ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นเป็นความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ดังนั้น ความผูกพัน และ
 ความรับผิดชอบจึงน่าจะเป็นในระดับประเทศด้วย